

Outi Nietola

2.11.2018

98/18/L/A

lausuntopalvelu.fi

Asia: Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi yksityisteistä**Lausunnonantajan lausunto:**Tausta

Metsäteollisuuden raakapuukuljetukset lähtevät liikkeelle pääosin yksityisteiltä. Toimiva ja riittävän hyvässä kunnossa oleva yksityistieverkko on metsäteollisuuden puuhuollolle välttämätön.

Heinäkuussa 2018 hyväksytyn, vuoden 2019 alussa voimaan tulevan yksityistielain tarkoituksena on turvata elinkeinoelämän, asutuksen ja muiden yhteiskunnallisten tarpeiden edellyttämät kulkuyhteydet maantie- ja katuverkon ulkopuolisille kiinteistöille, sekä turvata yksityistieverkon ylläpito ja kehittäminen osana liikennejärjestelmää. Nyt lausuttavana olevalla valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus säätää tarkemmin muun muassa yksityisteiden rakentamisen ja kunnossapidon valtionavustuksista, niiden hakumenettelystä sekä maksatuksista.

Jos maakuntauudistus toteutuu, yksityisteiden valtionavustustehtävät siirtyvät 1.1.2021 alueellisista ELY-keskuksista maakuntien hoidettaviksi. Asetusehdotuksen perusteluissa on todettu maakuntauudistuksen aiheuttavan todennäköisesti muutoksia valtionavustuskäytäntöjen lisäksi joihinkin viranomaistehtäviin.

Uudesta yksityistielaista on poistettu valtionavustusten enimmäismäärät. Tarkempia säädöksiä valtionavustusmäärärahan jaosta voidaan antaa asetuksella. Tämän asetuksen 2§:ssä on tarkoitus säätää avustusten ensisijaisesta kohdentamisesta tilanteessa, jossa avustuskelpoisten teiden määrä kasvaa, mutta avustusmäärärahaa kunnossapitoon ja rakentamiseen on rajallisesti. Valtionavustuksille on tarkoitus määritellä enimmäisprosentti (80 tai 65 %), mutta tämä koskisi vain nk. erityiskohteita (lauttapaikkoja ja talviteitä).

Yksityistieavustusten taso on vuositasolla noussut muutamasta miljoonasta eurosta 13 miljoonaan euroon vuosina 2016-2018. Vuodelle 2019 yksityistieavustuksiin esitetään 17 miljoonan euron määrärahaa.

Metsäteollisuuden näkemykset

Metsäteollisuus on esittänyt koko yksityistielain valmistelun ajan yksityistieavustusten keskittämistä Liikennevirastoon (käytännössä tulevaan Liikenne- ja viestintävirastoon tai Väylävirastoon). Maakuntiin hajauttamisen riskinä on toimialan näkemyksen mukaan hallinnointikustannusten kasvu ja henkilöresurssien puute. Lisäksi hajauttaminen voi

Outi Nietola

2.11.2018

98/18/L/A

näkyä yksityisteiden laatutason vaihteluna, mikä ei ole kuljetusketjun toimivuuden näkökulmasta optimaalinen tilanne.

Metsäteollisuus pitää perusteltuna sitä, ettei asetuksella haluta yksityistien kunnossapidon ja rakentamisen suhteen asettaa rajoituksia avustusten enimmäismäärälle. Esimerkiksi metsäautoteiden rakentamiseen ja perusparannukseen myönnettävän Kemera-tuen enimmäismäärän laskeminen 35-40 prosenttiin vuonna 2016 johti siihen, että avustuksia jäi käyttämättä. Tukitaso palautettiin ennalleen vuoden 2018 alussa.

Yksityisteiden rahoitustason osalta suunta on vuodesta 2016 lähtien ollut oikea mutta rahoitustaso edelleen riittämätön. Vuotuinen rahoitustarve olisi 30 miljoonaa euroa.

Metsäteollisuus pitää tärkeänä, ettei yksityisteitä koskevan sääntelyn uudistaminen aiheuta teollisuudelle lisäkustannuksia. Yksityisteiden avustusjärjestelmän tulee olla selkeä ja yhtenäiseen tienpidon laatutasoon kannustava, ja yksityisteiden kunnossapitoon on turvattava riittävä rahoitus.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja